UUTISET

Kunnat ovat olleet aika varovaisia perimään maksua valvonnoista, joten niitä tehdään nykyäänkin paljon kuntien kustannuksella. **ERITYISASIANTUNTIJA TARJA HARTIKAINEN, KUNTALIITTO**

PÄIVÄN PUNKTI

Hallitushinku

Soini hinkuu hallitukseen, kertoivat lehdet perussuomalaisten kokouksesta. Eikä Soinin pyrky pysähdy edes tavalliseen ministeripaikkaan vaan tähtäin on korkeammalle. Timo Soini tähtää pääministeriksi.

Näin ainakin Soini itse vakuuttaa. Perusjohtajan mukaan 22 prosentin vaalituloksella otetaan Suomessa pääministerin paikka.

Soinin uho on ymmärrettävää. Perussuomalaisilla on mennyt hyvin. Silti puoluejohtaja Soini on nyt nylkemässä karhua, jota ei ole kaadettu. Itse asiassa koko kontiosta ei ole vielä havaintoa.

Soini sanoo, että perussuomalaisten pääsyn hallitukseen voivat estää vain perussuomalaiset itse. Puheenjohtaja on huomannut, että sekalainen seurakunta alkaa olla puolueelle enemmän haitaksi kuin hyödyksi. Kurinpalautusta ainakin yritetään.

Puolueessa on Halla-ahon siipi, sieltä löytyy Hakkarainen, Hirvisaari ja monta muuta levotonta. Soini pelkää aiheellisesti, että politiikan spedepasaset vievät puolueelta uskottavuuden.

Mutta menestyksen esteeksi voi nousta myös Soinin oma pyrky. Historia osoittaa miten vaarallista uho voi olla. Gallupsuosio ei takaa voittoa vaaleissa. Eikä hallitukseen mennä ilman vaalimenestystä.

Viime kerralla perussuomalainen puolue itse kieltäytyi kantamasta vastuuta, jota heille tarjottiin. Nyt hallituspaikka kutkuttaa Soinia niin paljon, että hän ilmoittautuu vapaaehtoiseksi ennen kuin kukaan on kysynyt mitään.

Politiikassa pitää olla valmis palvelemaan isänmaata aina, kun siihen pystyy. On hyvä, että muut tietävät Soinin hallitushalut hyvissä ajoin. Se tekee pelin selvemmäksi.

Soini tietääkin, että toista kertaa perussuomalaiset eivät voi livistää hallituksesta, jos kansa antaa kannatusta. Mutta vaikka pyrkyä onkin, pitää olla myös nostetta.

Yhdessä asiassa Soinin puolue on jo nyt suurin. Se on puolue, jota enemmistö äänestäjistä ei kannattaisi mistään hinnasta. Mikään toinen puolue ei jaa kansan mielipiteitä niin jyrkästi kuin perussuomalaiset.

Sen voi tulkita niinkin, että perussuomalaisten kannatus alkaa olla katossa.

Siinä on perussuomalaisten ja Soinin kuningastien suuri pulma.

LAURI KONTRO on Maaseudun Tulevaisuuden päätoimittaja.

lauri.kontro@maaseuduntulevaisuus.fi

EU vapauttaisi viljelijät virallisten valvontojen maksuista

Viranomaiset pelkäävät EU-asetuksen romuttavan virallisten valvontojen rahoituksen. Asetus tekisi valvonnoista maksuttomia alle 10 hengen yrityksille, joita on valvottavista jopa 90 prosenttia.

JAANA KANKAANPÄÄ

Luomutuotannon ehtojen valvonta kuuluu niihin virallisiin valvontoihin, jotka voisivat EU:n asetuksella muuttua useimmille tiloille maksuttomiksi.

Valmisteilla oleva EU-asetus voi vapauttaa valtaosan viljelijöistä EU:n määräämien virallisten valvontojen maksuista. Vapautus koskee viljelijöiden lisäksi muitakin yrityksiä, jotka täyttävät EU:n mikroyrityksen määritelmän.

Mikroyrityksissä on enintään 10 työntekijää ja niiden vuotuinen liikevaihto on alle kaksi miljoonaa euroa.

Suomalaisia virkamiehiä valvontamaksujen poistaminen huolestuttaa.

”Suomessa valvonnat on rahoitettu pitkälti niistä perittävillä maksuilla. Koska valvottavista yrityksistä 80–90 prosenttia täyttää mikroyrityksen kriteerit, niiden vapauttaminen maksuista vesittäisi valvontojen rahoituksen”, toteaa eläinlääkintöneuvos **Leena Räsänen** maa- ja metsätalousministeriöstä.

Virallisilla valvonnoilla tarkoitetaan Räsäsen mukaan sellaista valvontaa, jossa esimerkiksi tarkastetaan lainsäädännön vaatimusten täyttäminen yrityksessä tai joka on edellytyksenä yrityksen toiminnan käynnistämiselle tai jatkamiselle.

Tällaisia ovat esimerkiksi luomuvalvonnat, avomaa- tai perunaviljelyksille tehtävät viljelytarkastukset sekä siemenviljelystarkastus.

Maatilojen lisäksi virallisia valvontoja tehdään esimerkiksi elintarvikeyrityksissä. Niistäkin suuri osa on mikroyrityksiä.

Kunnissa kaavailut herättävät huolta

Myös kunnissa maksuvapautukseen suhtaudutaan huolestuneesti.

”Kunnat ovat olleet aika varovaisia perimään maksua valvonnoista, joten niitä tehdään nykyäänkin paljon kuntien kustannuksella”, kertoo Kuntaliiton erityisasiantuntija **Tarja Hartikainen**.

Siitä huolimatta valvontamaksuja on peritty kunnissa vuosittain parin miljoonan euron arvosta.

Jos 90 prosenttia yrityksistä vapautettaisiin valvontamaksuista, paineet valvontavastuun siirtämisestä kunnilta valtiolle kasvaisivat merkittävästi, Hartikainen korostaa.

Maatalouden ja elintarvikeketjun virallisia valvontoja tekevät kuntien lisäksi myös elykeskukset, aluehallintovirastot sekä elintarviketurvallisuusvirasto Evira.

Leena Räsänen ei osaa sanoa tarkkaa summaa, kuinka suuren loven valvontojen rahoitukseen maksuvapautus aiheuttaisi. Selvää kuitenkin on, että kyse on miljoonista, ehkä jopa kymmenistä miljoonista euroista.

Rahat jouduttaisiin keräämään ehkä veroina

Vaikka yksittäisen yrittäjän näkökulmasta ajatus maksujen poistumisesta tuntuisi houkuttelevalta, Räsänen kehottaa ottamaan huomioon kokonaisuuden.

”Jostain rahat valvontoihin on otettava.”

Käytännössä Suomi joutuisi rahoittamaan valvonnat valtion tai kuntien budjetista. Olisiko se sitten veroina kerättävää rahaa vai otettaisiinko se pois jostain muualta, sitä on Räsäsen mukaan mahdotonta arvioida.

”Sitä paitsi viranomaisille aiheutuisi pahimmassa tapauksessa lisätöitä siitä, että jouduttaisiin arvioimaan yritysten kokoa ja sitä, ovatko ne oikeutettuja maksuvapautukseen.”

Voisi olla myös riski, että mikroyrityksille annettava vapautus houkuttaisi suurempia yrityksiä pilkkomaan toimintojaan pienemmiksi, mikroyrityksen määritelmän täyttäviksi yrityksiksi.

JUHANI REKU

MTK: Ei suurta muutosta nykyiseen

Suomalaisten viljelijöiden näkökulmasta valvonta-asetus ei tuo nykykäytäntöihin suurta muutosta. Jo nykyisellään valvonta kattaa Suomessa ne asiat, jotka uusi valvonta-asetus toisi virallisten valvontojen piiriin koko EU:ssa, toteaa eläinlääkäri **Leena Suojala** MTK:sta.

Samalla harmonisoidaan valvontojen maksullisuus. Maksut määräytyvät valvonnasta aiheutuvien kustannusten mukaan ja kaikki, mikä voi maksaa, on maksullista.

”Monessa jäsenmaassa on nyt noussut poru maksullisuudesta, koska tällä hetkellä valvontamaksut on rahoitettu esimerkiksi verottamalla koko elinkeinoa yhdessä. Siinä mielessä uudistus on suomalaisten kannalta hyvä. Pelisäännöt yhtenäistyvät ja muualla EU:ssa käytössä olevat kansalliset helpotukset poistuvat.”

Suojala muistuttaa, että eläintautivalvontoja ja -seurantaa tai eläinten hyvinvointivalvontoja asetus ei koske, eikä niistä sen vuoksi ole tulossa jatkossakaan maksullisia.

Mikroyrityksille myönnettäviin maksuhelpotuksien tai ilmaisten valvontojen Suojala ei usko toteutuvan.

”Ajatus on kaunis, mutta jo helpotusten tasapuolinen kohdistaminen on liian hankalasti toteutettavissa. Riskinarviointiin perustuva valvonta olisi parhaimmillaan sitä, että jo todettuja hyviä toimijoita voitaisiin valvoa vähemmän.”

JUHANI REKU

Suomi haluaa kansallista joustoa

Valmisteilla oleva EU:n valvonta-asetus voi vapauttaa mikroyritykset valvonnan maksuista. Muita merkittäviä muutoksia se ei suomalaisiin valvontakäytäntöihin ole tuomassa.

Asetus ei esimerkiksi laajenna valvontaa nykyisestä, toteaa eläinlääkintöneuvos **Leena Räsänen** maa- ja metsätalousministeriöstä.

Suomessa valvonnoista perittävät maksut kattavat jo nyt pitkälti asetuksen perusperiaatteen mukaisesti niiden aiheuttamat kustannukset. Nykyiset Eviran perimät maksut on määritelty maa- ja metsätalousministeriön asetuksessa, ja ne perustuvat valtion maksuperustelakiin.

Mikroyritysten vapauttaminen virallisten valvontojen maksuista on seurausta EU-hankkeesta, jossa parannetaan mikroyritysten toimintaedellytyksiä, kertoo jaostopäällikkö **Päivi Mannerkorpi** EU-komission terveyden ja kuluttajaasioiden pääosastosta.

> Selvää on, että asetus muuttuu siitä, mikä komission esitys on.«
>
> TARJA HARTIKAINEN

Mannerkorpi esitteli EU:n valmistelemia elintarvikeketjua koskevia asetuksia viime perjantaina komission Suomen edustustossa Helsingissä.

Asetus muuttuu vielä

Valvonta-asetus on paraikaa neuvoston ja parlamentin käsittelyssä. Se, toteutuuko maksuvapautus komission esittämällä tavalla, riippuu jäsenmaiden siihen ottamista kannoista.

Räsäsen mukaan Suomi kannattaa asetukseen mahdollisuutta kansalliseen joustoon, jotta valvontamaksut voidaan periä kansallisesta näkökulmasta tarkoituksenmukaisimmalla tavalla. Myös Kuntaliiton erityisasiantuntija **Tarja Hartikainen** on kansallisen jouston kannalla.

Neuvostossa tähän mennessä käytyjen keskustelujen perusteella vaikuttaa Räsäsen mukaan siltä, että valtaosa jäsenmaista vastustaa vapautusta. Jäsenmaiden näkemykset vaihtelevat suuresti: osa maista katsoo, ettei maksuista pitäisi säätää asetuksella lainkaan, osa taas haluaisi maksuttomuuden koskevan kaikkia yrityksiä koosta riippumatta.

”Selvää on, että asetus muuttuu siitä, mikä komission esitys on.”

JUHANI REKU

TÄSTÄ ON KYSE

70 asetusta tiivistetään viiteen

Asetus virallisista valvonnoista on yksi EU:n viidestä uudesta elintarvikeketjua koskevasta asetuksesta. **Asetusuudistuksessa** tavoitteena on yksinkertaistaa elintarvikeketjua koskevaa EU-säädösviidakkoa. Tällä hetkellä ketjua koskevia säädöksiä on 70, uudistuksen jälkeen niitä on jäljellä viisi. **Valvontojen lisäksi** uudet asetukset koskevat eläinten terveyttä, kasvien terveyttä ja lisäysaineistoja sekä asetuksista aiheutuvien kustannusten rahoitusta. **Komissio lähetti** asetukset lausuntokierrokselle toukokuussa.

KOMMENTTI

Joku laskun aina joutuu maksamaan

Äkkiseltään ajatus mikroyritysten vapauttamisesta virallisten valvontojen maksuista tuntuu reilulta.

Esimerkiksi luomutila joutuu maksamaan tuotannon valvonnasta sadan euron perusmaksun sekä 7,50 euroa jokaiselta tarkastettavalta hehtaarilta. Mitä pienempi tila, sen suurempi on valvontamaksun osuus tilan tuotosta.

Kun valvontamaksuja tarkastellaan kokonaisuutena, EU:n kaavailuista paljastuu nopeasti toinenkin puoli. Jos vain yksi yritys kymmenestä joutuisi valvontansa maksamaan, rahat yhdeksän muun yrityksen valvontoihin pitäisi kaivaa muualta.

Ajatus kustannusten vyöryttämisestä yhteiskunnan hoidettavaksi on viime kädessä yhtä fiksu kuin erään takavuosien porilaispoliitikon vaalilause. Hän vaati veroja valtion maksettavaksi.

Tavalla tai toisella maksamatta jäävä lasku käydään nappaamassa yrittäjien kukkarosta.

Tärkeintä onkin pitää huolta siitä, ettei maksuvapautta heru muillekaan EU-yrittäjille. Suomalaisviljelijä ei voi olla ainoa, joka valvonnoista maksaa.

JUHANI REKU

Osuuskunnat paransivat

Neljä suurinta tuottajaosuuskuntaa, Metsä Group, HK Scan, Valio ja Atria tekivät viime vuonna voitollisen nettotuloksen ja paransivat asemiaan markkinoilla, Osuustoimintalehden Osuustoiminnan vuosikirja kertoo.

Vuosikirjan mukaan viime vuoden osuustoiminnan paras uutinen oli Metsä Groupin tervehtyminen. Sijoitetun pääoman tuotto koheni 9,7 prosenttiin, liikevaihtoa kertyi viisi miljardia euroa.

”Omavaraisuusaste on 35 prosentin tasolla, nousua kunnioitettavat seitsemän prosenttiyksikköä. Metsänomistajien konserni on palannut elävien kirjoihin”, ekonomi **Jorma Savolainen** kirjoittaa.

Kansainvälistyminen vaikeaa

”Kansainvälistyminen ei ole ollut helppoa suomalaisille lihataloille. HK Scanin Ruotsin toiminnot ovat murheenkryyni panostuksista huolimatta. Toisaalta Atria tuntuu saaneen Venäjällä kurssin kääntymään”, kirjoittaa tutkija **Tapani Yrjölä** PTT:stä.

HKScanin liikevaihto oli 2,5 miljardia euroa, kasvua oli reilu kaksi prosenttia edellisvuodesta. Eniten liikevaihto kasvoi Puolassa. Atrian liikevaihto oli 1,3 miljardia euroa. Tämän vuoden alku on ollut Atrialle hyvä, HK Scania parempi.

Lihan kulutus ei Suomessa kasva, joten kasvua haetaan ulkomailta.

Liikevaihdoltaan kahden miljardin suuruinen Valio menetti markkinaosuuttaan perusmaitomarkkinoilla, kun kilpailuviranomaiset määräsivät viime vuonna Valion nostamaan hintoja.

Valio menetti markkinaosuuttaan perusmaidoissa 10 prosenttia. ”Käytännössä tämä voi tarkoittaa sitä, että Valio joutuu hakemaan lisää vientimarkkinoita, pahimmassa tapauksessa myös maitojauheella”, tutkimusjohtaja **Perttu Pyykkönen** PTT:stä arvioi vuosikirjassa.

JOUKO KYYTSÖNEN

TALOUDESTA LYHYESTI

Rakennusten tulvavahingoista 80 prosentin korvaus

Rakennuksille, irtaimistolle ja teille viime vuonna aiheutuneista poikkeustulvien vahingoista korvataan 80 prosenttia tulvavahinkolain mukaisista kokonaissummasta, maa- ja metsätalousministeriö esittää asetuksessaan. Kyse ei ole maatalousvahingoista.

Yrittäjän tarjottava asiakkaalle kuitti

Hallituksen lakiesityksen mukaan ensi vuoden alusta lähtien yrittäjän on aina tarjottava asiakkaalle kuitti tämän ostamasta tuotteesta tai palvelusta.

Jos yrittäjä ei tarjoa kuittia, valvoja voi määrätä 300–1 000 euron laiminlyöntimaksun.

S-ryhmän tulos laski 30 prosenttia

S-ryhmän tammi–kesäkuun tulos laski 30 prosenttia viime vuodesta jääden 60,6 miljoonaan euroon. Vähittäismyynti kasvoi kuitenkin 1,4 prosenttia. Ottaen huomioon yleisen taloustilanteen alkuvuosi sujui kohtalaisesti, SOK:n pääjohtaja **Kuisma Niemelä** toteaa.